

A legkisebb rossz vagy a Jobbik

Gusztos Péter a választások után egy meglehetősen kritikus bejegyzést írt a blogjában, amely véleményem szerint túl negatívra sikerült. Az eddig diplomatikusnak tűnő politikus egyben kibontotta azon álláspontját is, melyet már a Bajnai Gordon elleni szavazatával is kifejezett.

Brendel Mátyás | Népszabadság | 2009. június 23.

Abban talán igaza is van, hogy most már jobb lenne, ha a Fidesznek ténylegesen részt kellene vennie a válságkezelésben, és Orbán nem "ülne be a készbe". A válság teljes terhének elhordozását a "koalíció" részéről stramm kiállásnak is vehetnénk, de a cinikus választók aligha könyvelik már ezt el jelentős érdemnek.

Abban azonban véleményem szerint nincs igaza, hogy korábban az SZDSZ részéről melléfogás volt a koalíciókötés, és hiba volt kitartani az MSZP mellett. A német liberálisok is kötöttek ilyen szövetséget a német szocdemekkel, ráadásul hosszabb időre (1969-82). Az utóbbi időben ugyan nyitottabbak jobb felé, de a német CDU persze egészen más, mint a Fidesz. Ezért ott természetes, hogy a liberálisok mindkét irányba koalícióképesek. Egész más volna a helyzet, ha nálunk az MDF lenne a nagy jobboldali párt.

Magyarországon a fő törésvonal a Fideszt és a tőle jobbra lévő antimodernizációs pártokat választja el a modernizációt részben és más-más módon, de támogató MDF-től, SZDSZ-től és MSZP-től.

Ha pedig kizárjuk a koalíciót a Fideszszel, az MDF pedig kicsi, akkor csak az MSZP marad. Ha ilyen koalíció nem jött volna létre, akkor 2006-ban patthelyzet alakult volna ki, aminek a választások megismérlése lett volna a vége.

Mind az SZDSZ-nek, mind a szavazóknak tudomásul kell venniük a politikai realitásokat, amit a nyugati választópolgárok már elfogadtak: választások után általában valamilyen koalíció alakul, s a választási ígéreteknek figyelembe-vételével lehet számon kérni. A német választók nem büntették meg a CDU-t azért, mert szövetségre lépett az SDP-vel, pedig az aztán jelentős megalkuvás eredménye volt. A Fidesz az ilyen megegyezéseket nevezi mutyizásnak nevezi, és a média ezt a szóhasználatot sajnos lassan átvette.

Ha a szavazók egy pártnak 5-6 százalékos támogatottságot adnak, akkor nem várhatnak el tőle túl sok eredményt. Az SZDSZ-t egyszerre vádolták azzal, hogy befekszik az MSZP-nek, és azzal, hogy dróton rángatja a szocialistákat. Meg kell szoknunk, hogy az a bizonyos 5-6 százalék annyit ér, amennyit. Talán ennek a tanulási folyamatnak a tanulópénze az SZDSZ népszerűségvesztése.

Az SZDSZ-nek sok lehetősége nem volt: erőltetnie kellett a reformjait, amelyek sem a szavazók körében, sem az MSZP-ben nem voltak túl népszerűek. Amikor pedig úgy gondolták, hogy már a legkisebb lépéssel sem tudnak előrébb jutni, kiléptek a koalícióból.

Ez a kilépés a választók körében nem talált pozitív visszhangra. Ha ekkor felugrott volna a népszerűségük 5 százalék fölé, akkor nyilván könnyebben vállalták volna a következetes kívülmaradást, és elmentek volna a választásokig. A választópolgárok azonban nem adtak ilyen jelzést.

Egy párt prominens képviselője ezt nehezen mondhatja ki, de mi igen: a liberális választók is hibásak, felelősek a történelemért. Egy párt ugyanis akkor tudja a választók érdekeit, véleményét figyelembe venni, ha kivehető jelzéseket kap. Adnak-e jól érthető jelzéseket a liberális szavazótábor? Nem.

Az olvasó persze joggal kérdezi: Az EP-szavazás nem elég erős jelzés? De igen, erősnek erős, de az iránya nem látszik. Csak egy nagy pörölycsapás "bele a lecsóba". Nem derül ki belőle, hogy mit akar a magyar liberális, mi az, amitől az SZDSZ-re szavazna. Ha a kormányban jobban

érvényesítené a liberális irányt? Ehhez több erőt kellene kapnia. Ha nem kötne koalíciót az MSZP-vel? Ezt meg kellett volna erősíteni akkor, amikor kiszálltak.

A liberális választók bizony kissé túl finnyásak. Sok ember választja a Fideszt pusztán elégedetlenségéből. Programra nem szavazhatnak, mert a Fidesznek nincs programja. Nyilván nem minden fideszes politikus és megnyilvánulás szimpatikus nekik. De azért szavaznak rájuk. A liberális szavazóknak viszont kisebb ügyek, ellenérzések, ellenszenvék is elegendők ahhoz, hogy ne szavazzanak az SZDSZ-re. Pedig éppen tőlük várnánk több rugalmasságot és toleranciát, az elvek támogatását bizonyos mértékben a kevésbé tetsző személyek ellenére is.

A magyar választónak meg kell tanulnia, hogy a legkisebb rossz elve igenis nagyon fontos!

Az emberek nagyon sok mindent fogadnak el, vesznek meg, választanak ki a mindennapi életben, ami nem mindenben felel meg nekik különféle árucikkektől szolgáltatásokon át munkahelyig, ha jobb nincs.

Ennyinek egy párt esetében is elegendőnek kell lennie. Hogy tudna bármely párt mindenben megfelelni több százezer választónak? Nem is feladata, csupán összefoghatja, mint egy utazási iroda, azok igényeit, akik nagyjából egy irányba tartanának.

Persze - mondhatja a szavazó - szavazni nem muszáj, a szavazat ingyen van. De téved. Nincs ingyen. Ha a legkisebb rosszat elvetjük, helyébe jön a "Jobbik".

A szerző közíró